

O B S A H

Strana

Úvod	6
------------	---

1. POZNÁMKY K HISTORII EKOLOGIE	7
---------------------------------------	---

Ekologie v českých zemích	8
---------------------------------	---

BIOSFÉRA A JEJÍ ZNEČIŠTĚNÍ CHEMICKÝMI LÁTKAMI (vybrané kapitoly)

2. BIOSFÉRA A CHEMICKÉ ZNEČIŠTĚNÍ	10
2.1 Obecné pojmy a definice	10
2.1.1 Biosféra Biosphere - Biosphäre	10
2.1.2 Bioakumulace Bioaccumulation - Bioakkumulation	10
2.1.3 Biodegradace Biodegradation - Biodegradation	10
2.1.4 Biomagnifikace Biomagnifikation - Biomagnifikation	10
2.1.5 Monitorování Monitoring - Monitoring	10
2.1.6 Polutant Pollutant - Verunreinigung	10
2.1.7 Škodlivina Harmful Substance - Schädliche Substanz	10
2.1.8 Bioindikátory Bioindicators - Bioindikatoren	12
2.1.9 Eutrofizace Eutrophisation - Eutrophisation	13
3. ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ CHEMICKÝMI LÁTKAMI A JEVY S NÍM SOUVISEJÍCÍ ..	14

Air Pollution - Luftverunreinigung

3.1 Schéma kapitoly	14
3.2 Aldehydy Aldehydes - Aldehyde	15
3.3 Freony Freon - Freon	15
3.4 CO_x , NO_x , SO_x Carbon Oxides - Kohlenoxide	16
	Nitrogen Oxides - Stickstoffoxide .....
	Sulphur Oxides - Schwefeloxide .....
3.4.1 Toxikologické charakteristiky (CO , CO_2 , SO_2)	17
3.5 Ozón Ozone - Ozon	20
3.5.1 Toxikologická charakteristika k ozónu	21
3.6 Fotooxidanty (produkty fotochemické oxidace)	22
	Photochemical Oxidants - Photochemikal Oxidant
3.7 Prach polétavý Dust - Staub	22
Jevy se vztahem ke znečištěnému ovzduší	
3.8 Albedo Albedo - Albedo	23
3.9 Skleníkový efekt Greenhouse Effect - Glashaus Effekt	23

		Strana
3.10	Mrtvá jezera - kyselé deště	24
3.11	Odumírání konifer Forestry Damage - Anfälligkeit des Waldes ..	24
3.12	Smog Smog - Smog Wetterlage	25
3.13	Inverze Inversion - Inversionslagen	26
3.14	Směrnice č.58/1981 Sb.Hyg.předpisy o zásadních hygienických požadavcích, o nejvyšších přípustných koncentracích nejzávažnějších škodlivin v ovzduší a hodnocení stupně jeho znečištění	27
4.	POTRAVNÍ ŘETĚZCE A SÍŤE	29
	Food Chains - Nahrungskette	
4.1	Obsah kapitoly a nejdůležitější pojmy	29
4.2	Potravní řetězce Food Chains - Nahrungskette	29
4.3	Aditiva Food Additives - Zusatzstoffe	30
4.4	NO_3 Nitrates, Nitrites and Nitroso Compounds ... - Nitrat, Nitritstoffe	31
4.4.1	Směrnice č.63/1984 Sb.Hyg.předpisy, kterými se mění a doplňují Směrnice MZ ČSR - Hlavního hygienika ČSR č.50/1978 Sb.Hyg. předpisy O cizorodých látkách v poživatinách	32
4.5	DDT, DDE DDT and Related Compounds Organochlorine Insecticides- DDT, DDE	46
4.5.1	Toxikologická charakteristika DDT, DDE	46
4.6	HCB	48
4.6.1	Toxikologická charakteristika HCB	48
4.7	HCH	49
4.7.1	Toxikologická charakteristika HCH	49
4.8	Mykotoxiny Mycotoxins - Mykotoxine	50
4.9	Nitrosaminy Nitrosamine - Nitrosamine	51
4.10	Pesticidy Pesticides - Pestizide	51
4.10.1	Toxikologická charakteristika Parathionu, Parathion-methylu, Malathionu	56
4.10.2	Příklady karcinogenních pesticidů	58
4.11	Chlorované uhlovodíky Organochlorine Compounds - Chlorierte Kohlenwasserstoffe	60
4.12	Zemědělské přípravky	61
4.13	Směrnice č.50/1978 Sb.Hyg.předpisy O cizorodých látkách v poživatinách	74
4.14	Směrnice č.69/1986 Sb.Hyg.předpisy, kterými se mění a doplňují Směrnice MZ ČSR - Hlavního hygienika ČSR č.50/1978 Sb.Hyg. předpisy O cizorodých látkách v poživatinách ve znění Směrnice č.63/1984 Sb.Hyg.předpisu	74
4.15	Příklady chemických karcinogenů uváděných ve spojitosti s potravou a kosmetickými přípravky	84

5.	LÁTKY KONTAMINUJÍCÍ (POLUTANT, KONTAMINANT) A NÁDOROTVORNÉ	86
	Selected Environmental Pollutants and	
	Carcinogenes - Verunreinige und	
	Kontaminante Stoffe und chemische	
	Krebsnoxen (Kanzerogene)	
5.1	Obsah kapitoly a vybrané pojmy	86
5.2	Asbest Asbestos - Asbest	87
5.2.1	Toxikologická charakteristika asbestu	87
5.3	Detergenty syntetické Detergents - Detergentien	88
5.4	Karcinogeny Carcinogenes - Kanzerogene	88
5.5	PCB a PVC Polychlorinated Biphenyls - Chlorierte	
	Diphenyle	89
5.5.1	Toxikologická charakteristika bifenylu a polychlorovaných	
	bifenylů Biphenyl, Polychlorinated Biphenyls	
	- Chlorierte Diphenyle	90
5.6	Toxicke kovy (NSP - nebezpečné stopové prvky)	
	Toxics Metals - Toxische Metalle	92
5.7	Toxikologická charakteristika vybraných toxickej kovov	93
5.8	Beryllium Beryllium - Beryllium	93
5.9	Chrom Chrom - Chrom	95
5.10	Kadmium Cadmium - Cadmium	96
5.11	Níkl Nickel - Nickel	99
5.12	Olovo Lead - Blei	100
5.13	Rtuť Mercury - Quecksilber	103
5.14	Organické sloučeniny rtuti	
	Organic Mercury Compounds -	
	Organische Quecksilber Verbindungen	105
6.	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - PROGNÓZY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ZEMĚ V GLOBÁLNÍM MĚŘÍTKU	107
6.1	Schéma a obsah kapitoly	107
6.2	Úvod do problematiky	108
6.3	Definice životního prostředí	109
6.4	Instituce a právní normy zajišťující péči o ochranu životního prostředí v ČR	110
6.4.1	Orgány a instituce zajišťující péči o životní prostředí	110
6.4.2	Právní normy o ochraně životního prostředí	110
6.5	Odhady vývoje životního prostředí v globálním měřítku Země v 70. letech (prognózy)	112
6.5.1	"Meze růstu"	112
6.5.2	Souhrn	117

	Strana
7. DEFINICE VYBRANÝCH POJMŮ PREVENTIVNÍ TOXIKOLOGIE	118
7.1 Použité symboly a prameny informací	118
7.2 Definice vybraných pojmu preventivní toxikologie (dle UNEP, WHO a IRPTC)	118
 8. PROBLEMATIKA EKONOMIKY ZDRAVOTNÍHO STAVU	129
Otakar Klein, Hana Kleinová	
8.1 Schéma kapitoly	129
8.2 Klíčová slova a nejdůležitější pojmy a definice	129
8.3 Stav problematiky	130
8.4 Metodické postupy	130
8.4.1 Dle O.F.Balackého	130
8.4.2 Dle Měsička	131
8.4.3 Dle čsl. autorů	131
8.4.4 Stručný souhrn předložených metodických přístupů	131
8.5 Příklad výpočtu ekonomických ztrát z nemocnosti	133
8.6 Limity metodik	135
 Literatura	137